

OBSAH

ÚVOD

Obecné pojmy	3
------------------------	---

§ 1. Jazyk — dorozumívací prostředek; jazyk národní. 2. Spisovná čeština, obecná čeština, místní nářečí. 3. Složky jazykového vyjadřování: věty, slova, tvary, hlásky. 4. Jazykový styl: hovorový, odborný, umělecký. 5. Mluvnice a její části; výslovnost, pravopis, slovníky.

I. HLÁSKOSLOVÍ — SPISOVNÁ VÝSLOVNOST

Hlásky a slabiky	7
----------------------------	---

6. Hlásky, slabiky. 7. Samohláska — základ slabiky. 8. Člankování hlásek.

Samohlásky	8
----------------------	---

9. Artikulace samohlásek; samohlásky krátké a dlouhé; dvojhlásky. 10. Psaní samohlásek (*ú, ů; í, i; y, ý; ě*). 11. Dlouhé samohlásky; střídání dlouhých a krátkých samohlásek.

Souhlásky	11
---------------------	----

12. Psaní souhlásek. 13. Rozdělení souhlásek.

Prízvuk	13
-------------------	----

14. Slovní přízvuk hlavní, vedlejší. 15. Prízvukování předložek; slova příklonná.

Spisovná výslovnost	15
-------------------------------	----

16. Spisovná výslovnost. 17. Spisovná výslovnost jednotlivých hlásek. 18. Spisovná výslovnost skupin dvou samohlásek, neslabičné předložky před samohláskou, znělé souhlásky před přestávkou. 19. Výslovnost souhláskových skupin. 20. Výslovnost cizích slov.

II. TVAROSLOVÍ

Obecné pojmy: slovo a jeho význam; způsoby tvoření slov .	23
---	----

21. Pojem slova; slovní zásoba. 22. Význam slovní (věcný) a

mluvnický, gramatický. 23. Tvoření slov odvozováním. 24. Tvoření slov skládáním. 25. Zkratková slova a zkratky.

Významy mluvnické; tvary a druhy slov 28

26. Tvoření tvarů; tvary jednoduché a složené. 27. Slova ohebná a neohebná. 28. Jména a jejich slovní a mluvnické významy. 29. Slovesa. 30. Neohebné druhy slov. 31. Přehled slovních druhů.

PODSTATNÁ JMÉNA

Význam a tvoření; tvary a jejich význam 32

32. Podstatná jména konkrétní, abstraktní. 33. Odvozování jmen osob, věcí, vlastností a dějů. 34. Slova zdrobnělá. 35. Odvozování předponami. 36. Jména vlastní. 37. Jména životná a neživotná. 38. Rod jmen; tvoření jmen rodu ženského. 39. Číslo jednotné a množné; jména hromadná a pomnožná. 40. Tvary dvojného čísla. 41. Pády. 42. Vokativ. 43. Ostatní pády: jejich větná platnost. 44. Významy prostých pádů.

Skloňování podstatných jmen 42

45. Obecný výklad. 46. Přehled skloňování podstatných jmen a jeho vzorů.

Skloňování mužské 44

47. Obecný výklad. 48. Přehled skloňování podstatných jmen rodu mužského bez koncovky. 49., 50. Poznámky k jednotlivým pádům a jménům. 51. Přehled skloňování podstatných jmen rodu mužského s koncovkou. 52. Jména na *-í* (*krejčí* apod.).

Skloňování ženské 51

53. Obecný výklad. 54. Přehled skloňování. 55. Poznámky k jednotlivým pádům. 56. Kolísání, zejména mezi vzorem *píseň* a *kost*. 57. Skloňování místních jmen jako *Olomouc*, *Boleslav*. 58. Poznámky k jednotlivým jménům.

Skloňování střední 55

59. Obecný výklad. 60. Přehled skloňování. 61. Poznámky k jednotlivým pádům a jménům. 62. Skupina jmen jako *kuře*. 63. Jména jako *semeno*.

Dodatek ke skloňování podstatných jmen 58

64. Obměny hlásek v kmeni. 65. Skloňování pomnožných jmen míst a svátků. 66. Skloňování příjmení a jmen. 67. Skloňování podstatných jmen cizího původu.

PŘÍDAVNÁ JMÉNA

Význam a tvoření; stupňování; tvary a jejich význam	65
68. Význam přídavných jmen. 69. Jejich tvoření. 70. Nejrozšířenější přípony přídavných jmen. 71. Stupňování. 72. Mluvnické významy a větná platnost přídavných jmen.	
Skloňování přídavných jmen	71
73. Obecný výklad. 74. Tvary složené; vzory <i>mladý</i> a <i>jarní</i> . 75. Tvary jmenné. 76. Přivlastňovací přídavná jména.	

ZÁJMENA

Význam a druhy; tvary a jejich význam	76
77. Význam zájmen. 78. Druhy zájmen. 79. Mluvnické významy zájmen; zájmena rodová, bezrodá.	
Skloňování zájmen	79
80. Obecný výklad. 81. Skloňování zájmen bezrodých. 82. Zájmena rodová: skloňování zájmenné. 83. Zájmeno 3. osoby a zájmeno vztažné. 84. Skloňování podle přídavných jmen. 85. Zájmena přivlastňovací.	

ČÍSLOVKY

Význam a druhy; tvary a jejich užívání	85
86. Význam a druhy číslovek. 87. Mluvnické významy číslovek; platnost číslovek základních.	
Skloňování číslovek	87
88. Skloňování číslovek řadových, druhových a násobných. 89. Skloňování číslovek základních. 90. Číslovky neurčité; skloňování číslovky <i>všechn</i> .	

SLOVESA

Význam a tvoření; tvary a jejich význam	90
91. Význam sloves a jejich druhy. 92. Tvoření sloves. 93. Slovesný vid. Mluvnické významy sloves. 95. Tvary jednoduché a složené. 96. Rod slovesný. 97. Tvary určité a neurčité. 98. Osoba, číslo. 99. Osobní koncovky. 100. Označování rodu jmenného a životnosti. 101. 102. Čas. 103. Způsob. 104. Infinitiv. 105. Přechod-	

níky podle významu. 106. Přechodníky podle tvaru. 107. Příčestí.
108. Podstatná jména slovesná. 109. Přídavná jména slovesná.

Tvoření tvarů slovesných (časování) 107

A. Tvary jednoduché

110. Obecný výklad. 111. Třídění sloves podle tvaru 3. os. jedn.
čís. přít. času. 112. Skupiny sloves podle kmene minulého. 113.
Přehled skupin a vzorů sloves podle kmene minulého. 114. Přehled
tříd a vzorů pravidelných sloves (roztržiděných podle tvaru
3. os. jedn. čísla přítomného času).

Třída první 111

115. Zařadění sloves. 116. Vzory tvrdé *nese, bere*. 117. Vzor
měkký *maže*. 118. Vzory smíšené *peče, umře*.

Třída druhá 116

119. Zařadění sloves. 120. Vzory *tiskne, mine*. 121. Vzor nepravil-
delný *začne, zajme*.

Třída třetí 121

122. Zařadění sloves. 123. Vzory *kryje, kupuje*.

Třída čtvrtá 123

124. Zařadění sloves. 125. Vzory *prosí, trpí, sází*.

Třída pátá 127

126. Vzor *dělá*.

Slovesa nepravidelná 128

127. *Býti, jísti, věděti, chtíti*.

B. Tvary složené 131

128. Čas budoucí, minulý, kondicionál, opisné tvary trpné.

PŘÍSLOVCE 132

129. Význam a tvoření. 130. Stupňování.

PŘEDLOŽKY 135

131. Význam předložek; předložky vlastní, nevlastní. 132. Ne-
slabičné předložky. 133. Předložkové pády. 134. Užívání před-
ložek. 135. Opakování předložek.

136. Spojky souřadící a podřadící. 137. Částice.

CITOSLOVCE

139

138. Význam citoslovce; postavení ve větě.

III. SKLADBA

Věta a souvětí 141

139. Obecný výklad.

Druhy vět 141

140. Věty oznamovací, tázací, žádací, zvolací. 141. Věty záporné.

Mluvnické členění věty 144

142. Větné dvojice; shoda, řízenost. 143. Základní členy větné.

144. Rozvíjející členy větné. 145. Několikanásobný větný člen.

146. Věty dvojčlenné a jednočlenné. 147. Věty neúplné a vsuvky.

148. Oslovení, citoslovce, samostatný větný člen. 149. Pořádek slov. 150. Větný přízvuk; důraz.

Věta jednoduchá 153

151. Věta holá, rozvitá; věta s několikanásobným podmětem nebo přísudkem.

Základní členy větné 153

152. Podmět a přísudek. 153. Podmět nevyjádřený, všeobecný.

154. Přísudek slovesný a jmenný. 155. Shoda přísudku s podmětem.

Rozvíjející členy větné 159

156. Obecný výklad. 157. Předmět. 158. Přívlástek. 159. Přístavek. 160. Doplněk. 161. Příslopečné určení.

Vazby přechodníkové; vazby s infinitivem 169

162. Vazby přechodníkové. 163. Vazby infinitivní.

Souvětí 170

164. Druhy souvětí.

Souvětí podřadné 171

165. Věta hlavní, vedlejší, řídící. 166. Druhy vět vedlejších. 167. Věty příslopečné.

Souvětí souřadné	174
168. Poměr vět v souvětí souřadném. 169. Druhy souvětí souřadného. 170. Souvětí důsledkové, příčinné (důvodové); poměr členů ve větných členech několikanásobných.	
Složitě souvětí	177
171. Složitá stavba souvětí; perioda.	
Volné spojení vět. Řeč a otázka přímá	177
172. Tón prostředkem spojení. 173. Řeč (otázka) přímá, řeč (otázka) nepřímá.	

DODATEK PRVNÍ: O SLOVNÍ ZÁSOBĚ A O VÝZNAMU SLOV

Slovní zásoba	180
174. Příbuznost slov. 175. Změny v slovní zásobě: neologismy, archaismy. 176. Obohacování slovní zásoby.	
Význam slova a jeho změny	182
177. Slovní význam obecný, určitý. 178. Rozsah a obsah slovního významu. 179. Jména vlastní. 180. Slova jednoznačná, mnohoznačná; význam základní a významy druhotné; metafora, metonymie, synekdochla. 181. Homonyma, synonyma. 182. Citové zabarvení slov; eufemismus, ironie. 183. Slova podle příslušnosti k oblasti užívání.	

DODATEK DRUHÝ: PRAVOPIS 189

184. Písmo; pravopis. 185. Označování hlásek písmeny. 186. Qdchylky v slovech domácích: psaní <i>i, í, y, ý; ú, ů</i> ; písmeno <i>ě</i> po retných souhláskách; psaní předložek a předpon <i>s, z</i> . 187. Psaní slov přejatých. 188. Psaní velkých písmen. 189. Hranice slov v písmu: přísluvečné spřežky, spojovací čárka. 190. Dělení slov. 191. Pravopis zkratk. 192. Pravopis jako prostředek tvarosloví a skladby. 193. Rozdělovací znaménka. 194. Zásady českého pravopisu.	
Poznámka	213
Rejstřík	214
Obsah	242